

Conclusie/ aanbevelingen:	Omschrijving Conclusie/ Aanbevelingen:	Wederhoor	Verbeteractie:	Toezegging:	Reactie afdeling:	Voortgang verbeteractie:
Conclusie: Participatie is in Vlaardingen volop in ontwikkeling	De Vlaardingse gemeenteraad heeft in de vorige raadsperiode het college gevraagd het participatiebeleid te herijken. Daarom heeft Vlaardingen in 2022 een 'Uitvoeringsnota Participatie' opgesteld. Deze nota dient als eerste stap naar nieuw beleid, ter vervanging van het beleid uit 2015. In deze uitvoeringsnota wordt de visie geformuleerd en er wordt stilgestaan bij het hoe en waarom van participatie in Vlaardingen en is er een lokale Quicksan gedaan. Doordat de nota bij zowel de kernvragen over participatie stilstaat als terugblikt op de gedane participatie en de daarbij ingezette vormen en middelen, biedt de nota een uitstekend uitgangspunt om participatie door te ontwikkelen en te komen tot een nieuwe praktijk. Vlaardingen heeft hier al een grote stap in gemaakt, met het ontwikkelen van de participatiewijzer en de participatietoolbox. Participatie ziet er, begrijpelijkwijvis, verschillend uit binnen verschillende domeinen. Hoevel meerdere afdelingen participatietrajecten doorlopen, ligt het initiatief voor het ontwikkelen van instrumenten nu met name bij de afdeling communicatie. Een uitdaging is het breder bekend maken van de participatiewijzer en de participatietoolbox, evenals het creëren van het besef dat participatie iets van (bijna) iedereen vraagt. De rol van de raad ten aanzien van participatie is op dit moment beperkt. Zowel qua beleidsmatige kaderstelling als qua betrokkenheid bij participatietrajecten, is er zelden een expliciete rol voor de raad voorzien.	Wij herkennen ons in deze conclusie. In het coalitieakkoord wordt participatie als een belangrijke pijler benoemd. Op verschillende manieren wordt deze ambitie omzeten in daden. Wij gaan hier dan ook verder mee aan de slag. Het rapport bevestigt de lijn waarop we zitten, en het geeft een aantal concrete aanbevelingen die we kunnen gebruiken om die lijn nog verder te versterken en te verdiepen. We zijn bij het positieve oordeel en de erkenning van de inspanningen die we de afgelopen periode hebben ondernomen; dat motiveert om de ingeslagen weg te vervolgen. Diverse concrete acties die vanuit de Uitvoeringsnota uit 2022 reeds zijn ingezet, worden in 2023 gecontinueerd en aangevuld. Denk aan de doorontwikkeling van de participatietrajecten binnen meerdere onderdelen van de organisatie aandacht krijgen, maar het initiatief voor het ontwikkelen van instrumenten nu met name bij team Communicatie ligt. Er zal dan in 2023 ook meer ingezet worden op het breder bekend maken van de participatiewijzer en de participatietoolbox, evenals het creëren van het besef dat participatie iets van (bijna) iedereen vraagt. In 2023 wordt de Quick Scan Lokale Democratie uitgevoerd. Inwoners, ondernemers, ambtenaren, college en raad worden gevraagd zich te spreken over hoe zij democratie en participatie in Vlaardingen ervaren. De rol van de raad ten aanzien van participatie is op dit moment beperkt, zo komt het in het Rekenkamerrapport naar voren. Zowel qua beleidsmatige kaderstelling als qua betrokkenheid bij participatietrajecten, is er zelden een expliciete rol voor de raad voorzien. We nemen deze conclusie zeer serieus. Mogelijk kan de Quick Scan Lokale Democratie ons hierover nog meer waardevolle informatie geven, aangezien de raad daarvoor ook bevestigd wordt. De uitkomsten van de Quick Scan Lokale Democratie vormen waardevolle input voor de doorontwikkeling van het bestaande participatiebeleid. Uiteraard geldt dat ook voor de conclusies en aanbevelingen in de Rekenkamerrapportage. Tezamen vormen zij het startpunt van de herijking van het huidige participatiebeleid en de participatie-aanpak.	Op verschillende manieren wordt deze ambitie omzeten in daden. Het rapport bevestigt de lijn waarop de Gemeente zit, en het geeft een aantal concrete aanbevelingen die we kunnen gebruiken om die lijn nog verder te versterken en te verdiepen. Diverse concrete acties die vanuit de Uitvoeringsnota uit 2022 reeds zijn ingezet, worden in 2023 gecontinueerd en aangevuld.	Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.	16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.	Onbekend
Conclusie: Uniforme aanpak en maatwerk sluiten elkaar niet uit	Binnen de ambtelijke organisatie komen twee geluiden over de manier van uitvoeren van participatie naar voren. Ten eerste de 'uniforme aanpak': met de uitvoeringsnota als start wil men naar een meer uniforme aanpak om inwoners op een zo eenduidige manier te benaderen over verschillende trajecten. Tegelijkertijd dient er in die trajecten ruimte te zijn voor maatwerk. Het bieden van maatwerk bij participatietrajecten wordt als cruciaal ervaren om tot goede participatie te komen. Het is belangrijk om te realiseren dat maatwerk en een uniforme aanpak elkaar niet uitsluiten. Ze kunnen elkaar juist goed versterken. Het uitdragen van een eenduidige definitie van participatie en niveau waarop meegedacht of -beslist kan worden, in combinatie met het bieden van maatwerk in de uitvoering, kan leiden tot een traject op maat met heldere kaders. Dat er in Vlaardingen zowel wordt ingezet op een overkoepelende visie en instrumentenkoffer als op het bieden van maatwerk per traject, is dus verstandig te noemen.	Wij herkennen de conclusie dat de gemeente inwoners een herkenbare, Vlaardingse 'uniforme aanpak' wil bieden. Eenn methodiek die weliswaar verschillende uitkomsten kan hebben, en dus maatwerk biedt, maar die wel gestoeld is op een eenduidige set vragen die bij elk participatietraject beantwoord wordt. Het bieden van maatwerk bij participatietrajecten ervaren we inderdaad als cruciaal om tot goede participatie te komen. Maatwerk en een uniforme aanpak sluiten elkaar dus niet uit. Ze kunnen elkaar juist goed versterken. Daarom zetten we in Vlaardingen zowel in op een overkoepelende visie en instrumentenkoffer, als op het bieden van maatwerk per traject. Het rapport laat ons ook zien dat met participatie zorgvuldigheid en professionaliteit gemeeld zijn: niet alle participatie is vanzelfsprekend goed. Het gaat om het vinden van de goede vorm die past bij het vraagstuk en de context waarin het zich voordoet. We zijn blij dat de Rekenkamer dat ook benadrukt: niet generiek, maar specifiek participatie inzetten. We gaan de komende tijd dus verder met het professionaliseren en in de praktijk verder ontwikkelen van participatie in trajecten van beleid en uitvoering.	We gaan de komende tijd dus verder met het professionaliseren en in de praktijk verder ontwikkelen van participatie in trajecten van beleid en uitvoering.	Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.	16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.	Onbekend
Conclusie: Participatietrajecten worden wisselend ervaren	In de drie onderzochte casussen is per traject maatwerk geboden. Dit heeft tot wisselende ervaringen bij betrokkenen geleid. Bij de 'Toekomstvisie' is gekozen voor een divers palet aan participatiemiddelen. Hierdoor is een breed scala aan belanghebbenden bereikt. De ervaringen van de belanghebbenden waarmee gesproken is voor dit onderzoek zijn overwegend positief. Dat geldt in mindere mate voor de trajecten 'Minibos' en 'Aanpak aandachtsgebieden'. Beide trajecten zijn voortvarend van start gegaan met het organiseren van bijeenkomsten/overleggen met belanghebbenden. In beide trajecten zijn in het vervolg de betrokkenen die in de startfase aanwezig waren, beperkt meegenomen. De verwachtingen van deze betrokkenen waren anders: zij dachten ook in het vervolgtraject betrokken te zijn.	Als college herkennen we de wisselende ervaringen met participatietrajecten. We zijn uiteraard blij met de positieve ervaringen; zij kunnen als voorbeeld dienen voor toekomstige trajecten. Maar niet alle participatietrajecten verlopen vlekkeloos, dat zien we ook. Het college ziet het als haar taak de organisatie een veilige omgeving bieden om hieruit lessen voor de toekomst te trekken.	Het college ziet het als haar taak de organisatie een veilige omgeving bieden om hieruit lessen voor de toekomst te trekken.	Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.	16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.	Onbekend
Participatie leidt niet altijd tot het waarmaken van verwachtingen – en dat is logisch	In Vlaardingen zijn meerdere keren trajecten geweest waarbij de verwachtingen van inwoners en het daadwerkelijke proces uiteen liepen. De beschreven ervaringen bij de casus 'Minibos' en 'Aanpak aandachtsgebieden' gaan met name over verschillende verwachtingen ten aanzien van betrokkenheid. Bij het traject 'Aanpak aandachtsgebieden' is men tevens niet tevreden over de uitkomsten. Deze dynamiek is één van de lastigste aspecten van participatie. Welke verwachtingen worden er aan het begin van een traject gewekt, hoe vullen de betrokkenen dit zelf verder in en op welk punt ontstaan twee werkelijkheden? Is vooraf duidelijk gemaakt dat 'participeren' ook geslaagd kan zijn als er uiteindelijk voor een andere uitkomst wordt gekozen? In het doorontwikkelen van de participatietools in Vlaardingen is ook dit een belangrijk aspect om mee te nemen.	We herkennen als college dat in sommige trajecten de mate van participatie niet goed vooraf is geduid, waardoor aanvankelijk enthousiasme van betrokkenen omsloeg in teleurstelling. Soms werden verkeerde verwachtingen gewekt, of onvoldoende toegelicht wat er wel of niet met de opgehaalde input werd gedaan. Daar moeten we transparanter in worden. Participatie betekent niet altijd dat alle ideeën gehonoreerd kunnen worden, en dat snappen mensen die meepraten vaak ook wel. Maar het betekent wel dat je vooraf heldere kaders stelt, en heel goed duidt waar wel en niet over mee gepraat kan worden, wat wel of niet de input wordt gedaan, en wanneer. Belangrijk leerpunt om mee te nemen in de doorontwikkeling van de participatietools.	Transparanter worden in toelichtingen en verwachtingen in sommige trajecten.	Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.	16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.	Onbekend
Aanbeveling: Betrek inwoners bij ontwikkeling participatiebeleid	Participatie draait om het betrekken van inwoners en andere belanghebbenden. Met de komst van de Omgevingswet wordt participatie nog meer van belang. Bij het opstellen van de 'Uitvoeringsnota Participatie' zijn inwoners niet betrokken. Het is aan te bevelen om bij het opstellen van plannen om inwoners te betrekken, juist ook inwoners zelf te betrekken. Iemand kan zelf vaak het best aangeven hoe iemand betrokken wil worden, op welk niveau iemand wil meedenken en waarover. De betrokkenheidsprofielen, in bijlage 1, kunnen als basis worden gebruikt om hiermee aan de slag te gaan.	We nemen de aanbeveling over om inwoners zoveel mogelijk zelf te laten aangeven hoe zij betrokken willen worden bij projecten en (nieuw) beleid. Ook gaan we inwoners gepast betrekken bij het doorontwikkelen van het participatiebeleid. De Quick Scan Lokale Democratie geeft ons daarvoor ook bruikbare inzichten, doordat inwoners en ondernemers hierin de ruimte krijgen zich uit te spreken over hoe zij de participatie nu ervaren, en wat hun wensen hiervoor zijn. De Omgevingswet biedt ons volop kans op het gebied van participatie: zo kan een initiatiefnemer aan de omgevingsafdeling direct in gesprek met de gemeente en andere betrokkenen. Initiatiefnemers faciliteren we om het participatietraject van hun eigen initiatief ter hand te kunnen nemen. En in het traject voor het opstellen van een omgevingsvisie speelt het betrekken van inwoners en andere stakeholders een hoofdrol. Het gemeentebrede participatiebeleid is vertrekpunt voor de invulling van de participatie binnen de Omgevingswet. De participatiewijzer is voor gemeente Vlaardingen de methodiek waarmee we gaan oefenen, om al lerende de Vlaardingse methodiek te ontwikkelen. De vraag: hoe betrek ik op een adequate manier de stakeholders, staat daarin centraal. Weten wie je stakeholders zijn is namelijk uitermate belangrijk. Daarvoor kun je een omgevingsanalyse doen, waarin je o.a. in kaart brengt hoe mensen over een bepaald onderwerp denken, en welke belangen er zijn. Om zo te kunnen bepalen welke wijze van betrekken het meest adequaat is. Gegevens over de samenstelling van de wijk kunnen daar zeker aan bijdragen. De betrokkenheidsprofielen van Citizens nemen we mee in de afweging hierover.	Inwoners zoveel mogelijk zelf te laten aangeven hoe zij betrokken willen worden bij projecten en (nieuw) beleid. En de inwoners gepast betrekken bij het doorontwikkelen van het participatiebeleid. Hiervoor zal de Quick Scan Lokale Democratie bruikbare inzicht voor geven.	Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.	16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.	Onbekend
Geef de raad een heldere rol op vaste momenten in grotere of politiek gevoelige participatietrajecten	Een belangrijk aandachtspunt bij de invulling van participatietrajecten is de rol van de gemeenteraad. Deze krijgt wisselende aandacht in de huidige praktijk in Vlaardingen. Het is daarom belangrijk om hier meer expliciet afspraken over te maken naar de toekomst. Zo kan de raad vooraf betere kaders stellen en op een goede manier invulling geven aan de controlerende taak en volkvertegenwoordigende rol verderop in het traject. De uitvoeringsnota en participatiewijzer bieden hiervoor prima handvatten. Een mogelijke afspraak die gemaakt kan worden is het werken door middel van een startnotitie voorafgaand aan een participatietraject.	We nemen de aanbeveling over om meer expliciete afspraken te maken met de raad als het gaat over hun rol binnen politiek gevoelige participatietrajecten. We vinden het belangrijk dat de raad vooraf participatiekaders kan stellen en op een goede manier invulling kan geven aan de controlerende taak en volkvertegenwoordigende rol, verderop in een traject. Dit gaan we doen door de start van een politiek gevoelig traject, de raad een startnotitie voor te leggen, waarin heldere en weloverwogen keuzes staan ten aanzien van de participatie. De participatiewijzer is daarvoor in 2023 de leidraad.	Meer expliciete afspraken maken met de raad als het gaat over hun rol binnen politiek gevoelige participatietrajecten.	Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.	16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.	Onbekend

<p>Aanbeveling: Zorg dat het beleid en de tools in de hele organisatie bekend worden middels gestructureerde en uitgebreide communicatie en door het bieden van een aanspreekpunt</p>	<p>Nu het participatiebeleid en de uitvoeringspraktijk in ontwikkeling zijn, ligt er een duidelijke voortrekkerrol voor de medewerkers die zich met die ontwikkeling bezighouden. De aanjagers voor het nieuwe participatiebeleid worden steeds meer gevonden als aanspreekpunt over de mogelijkheden voor participatie. Dat behoort echter nu niet tot hun opdracht. Het is wel waardevol om medewerkers een dergelijk aanspreekpunt te bieden. Om het beleid en de tools breder bekend te maken, adviseren we om de communicatie over de mogelijkheden gestructureerd aan te pakken en een laagdrempelige vraagbaakfunctie in te richten.</p>	<p>We nemen de aanbeveling over om het participatiebeleid en de tools breder bekend te maken binnen de organisatie, en de communicatie over de mogelijkheden gestructureerd aan te pakken. Hier wordt nu al volop op ingezet, via de drie pijlers leren, ontwikkelen, doen. Leren wil zeggen: aanwezige kennis en expertise te delen in de organisatie via ambassadeurs en themabijeenkomsten, en door participatievaardigheden deel te laten uitmaken van het HRM-aanbod, en trainingsmogelijkheden bieden. Ontwikkelen door de participatiewijzer en toolbox verder te ontwikkelen en te actualiseren. Doen door onder andere participatie adequaat te verwerken in directie- en raadsvoorstellen. Het college herkent de waarde van een centraal aanspreekpunt voor medewerkers. Er wordt een kwartiermaker aangesteld, die aanbevelingen zal doen voor de verdere ontwikkeling en borging binnen de organisatie. Daar valt ook duidelijkheid over een centraal aanspreekpunt en vraagbaak onder.</p>	<p>Binnen de organisatie het participatiebeleid en de tools breder bekend te maken. En de communicatie over de mogelijkheden gestructureerd aan te pakken.</p>	<p>Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.</p>	<p>16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.</p>	<p>Onbekend</p>	
<p>Aanbeveling: Evalueer het beleid en de ontwikkelde tools na twee jaar</p>	<p>Het Vlaardingse participatiebeleid is in ontwikkeling. Dit heeft al geleid tot concrete resultaten, zoals het maken van de participatiewijzer en -toolbox, maar het domein is nog sterk in ontwikkeling. Ook de nieuwe visie wordt nog opgesteld. Evalueer deze visie en de instrumenten na twee jaar. Mocht het traject tot een nieuwe visie vertraagd raken, dan raden wij aan na twee jaar de participatiewijzer in ieder geval te evalueren. Aangezien de participatiewijzer in september 2022 is geïntroduceerd, is september 2024 een logisch moment voor een evaluatie. Het is belangrijk dat in deze evaluatie de verschillende doelgroepen van het beleid worden meegenomen: ambtelijke organisatie en externe initiatiefnemers, dit betreft zowel commerciële initiatiefnemers als inwoners.</p>	<p>We nemen de aanbeveling over om het Vlaardingse participatiebeleid twee jaar na vaststelling te evalueren. De ambitie is om het participatiebeleid in 2023 vast te stellen, waarmee een evaluatie in 2025 logisch is. We nemen in deze evaluatie de verschillende doelgroepen van het beleid mee: de ambtelijke organisatie en externe initiatiefnemers, dit betreft zowel commerciële initiatiefnemers als inwoners. Voor de participatiewijzer en de participatietoolbox geldt dat deze continu in ontwikkeling blijven. Evaluatie en doorontwikkeling gaan daarbij hand in hand en zijn een doorlopend proces.</p>	<p>De ambitie is om het participatiebeleid in 2023 vast te stellen en een evaluatie in 2025. De evaluatie zal verschillende doelgroepen van het beleid bevatten.</p>	<p>Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.</p>	<p>16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.</p>	<p>Onbekend</p>	
<p>Aanbeveling: Stel kaders voorafgaand aan beleidsvorming</p>	<p>Met de komst van de Omgevingswet veranderen de rollen van raad, college en samenleving. De houding van de gemeente dient te ontwikkelen van 'Nee, tenzij' naar 'Ja, mits'. De raad is via een werkgroep geïnformeerd over deze veranderingen. Deze rollen moeten zich nog uitkristalliseren in Vlaardingen. De Vlaardingse raad voelt zich betrokken bij participatie. Daar kan het college iets in betekenen (zie aanbeveling 4), maar dit vraagt ook iets van de raad zelf. Zowel het visiedocument over participatie uit 2015 als het beleid wat in januari 2022 is opgesteld is niet uitvoerig besproken door de raad. Uit de interviews blijkt dat de raad mee wordt genomen in het visiedocument dat momenteel wordt opgesteld. Deze bijeenkomst(en) moet(en) nog plaatsvinden. De aanbeveling aan de raadsleden luidt om bij deze bijeenkomsten een actieve rol te vervullen en zo in ieder geval kaders mee te geven ten aanzien van het nieuwe beleid.</p>	<p>Wederhoor op aanbeveling niet teruggevonden.</p>	<p>Wederhoor op aanbeveling niet terug</p>	<p>Verbeteractie toegezegd op 6 april 2023 in Amendement.</p>	<p>16-05-2024 Control & Kwaliteit: Opvolging verbeteractie wordt gerapporteerd in 2e VGR.</p>	<p>Onbekend</p>	